5206 – 1883 ՅՈՒՆԻՍ 28 ՇԱԼԸ. 24 ԻՆՆԱՅԻ ՍԵՆԷ ԱԼԱՖՐԱՆԿՍ. 1883 ՅՈՒԼԻՍ 10 ՇԱԼԸ Նո. 5206

ԳԻՆԱԹԼԱՐ
Իսթանպոլ իշխանութիւնի Մէջ 10
Ալիքը այլ » » 5
» » » 2½
—
Բոսֆալար իշխանութիւնէ 10
Ալիքը այլ » »
Բոսֆոր իւճրէթի պիղէ այիտ տիր։

30 ՓԱՐԱ

Մասիսի Էջերեան

ՄԻԻՆԱՏԻՒ ԷՐԾԻԵԱՅ

ԻԼԱՆԱԹ
Պրինճի տէֆա իշին սաթըրը 3 Ղրշ.
Իքինճի » » » 2 »
Իւչիւնճիւ » » » 1 »
Իրան սրբասքնա գօնուրմահան իլանաթ ու իխթարաթըն սաթըրը 5 Ղրշ.
—
Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէյնէլմիլէլ պազարընտա Ն. 41 Իրսի խանընտա։

30 ՓԱՐԱ.

١٢٤٩ ՀԱԶԻՐԱՆ ٢٨ ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԵԱԶ ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ ١٨٨٣ ԲԱՄԱԶԱՆ ٥

ԻԽԹԱՐ

Մաթպաաճա պաղը իշլերիմիզ պուլունտուղունտան, տիւնքի կիւն ղազէթամըզ չըգարըլամամըշ տըր։

Տիւսթուր եինէ չօգ թարաֆտան իսթէնիլմէկէ պաշլամըշ օլուպ, վէ բաթրիգխանէ թարաֆընտան տախի հիչ պիր գօլայըգ վիրիլմէսինէ իւմիտ կէօրիւլէմէտիկինտէն, վէ այրըճա չըգարմագլըգտա պիզէ աղըր կէլտիկինտէն, պու կիւնտէն պէտիէ, թէքրարէն ղազէթամըզտա տերճ իլէ տէվամէ մէճպուր օլմուշուղ տուր։

Շիմտի ղազէթամըզըն գըթասը պիտիւք օլտուղունտան, վէ Թուճման գըզլարտա պիր գաչ հաֆթատան իսիթամ պուլաճաղընտան, պէօյլէճէ տէվամընա եէրիմիզ միւսաատէ իսէճէք տիր։

Պու սուրէթլէ տէվամ իթտիկիմիզտէ, իբի այտան Տիւսթուրուն իքինճի ճիլտի տախի պիթէրէք, Մէճէլլէեէ պէտ իլէ, այրըճա, իւչիւնճիւ ճիլտ եաբաճաղըզ տըր։

ԴՕԼԱՅԼԸԳ

Մէյտանտա ուֆագլըգ պուլունմասըզը ճիհէթլէ, չօգլար 30 բարա վիրիպոէ ղազէթա ալամմագտա տըրլար, վէ սաթըճըլարտա, զարար իտէրէք, հէր քէսէ ուֆագլըգ վիրէմէմէքտէ տիրլէր, պու եիւզտէն, նիչէ էսնաֆլարճա պիւյիւք զարար վէ սըզընթը զուհուրա կէլմէքտէ օլտուղու կիպի, պիզ տախի զարարտիտէ օլմագտաեըզ։ Դրմտի, Հէօքսէ պիր գօլայըգ օլմագ իչին, 40 զուրուշ կէօնտէրէնէ 15 նիւսխէ կէօնտէրմէքլիկէ հազըր օլտուղումուզու խապէր վիրիրիզ։

Վէ պու պապտէ տախի պիր գօլայըգ օլուն իչին, կէրէք միւվէզիմիզ, վէ կէրէք Ուղուն չարշըտա Ֆրէնքեան քիթապճը տիւքքեանընա, վէ կէրէք Մահմուտ բաշատա Զինճիրճեան քիթապճը տիւքքեանընա ագճէէի թէսլիմէ հիմմէթ իթտիքլէրի թագտիրտէ, քէնտիլէրէ լաղըմ կէլէն մագպուզ իլճա օլունաճագ տըր։

ԹԻՒԼԻՊԱՆԷ

Ֆրօյտորֆ 7 յուլիս

Գօնթ տը Շամպոր պու կիւն էօյլէ վաղթի Գօնթ տը Բարիսի գապուլ իլէմիշ տիր։

Գօնթ տը Շամպորուն խասթալըզը սաղլըգա եիւզ թութմաեըզ, միւշարիէյհ չօգ դաեըֆլանմըշ տըր։

Իսմայիլիէէ, 8 յուլիս

Սիւէէիշ դանալընըն պաշլանկըճընտան պիթմիշինէ գատար, սըհհէթի ուտումիկէ պէր քէմալ տըր։

Գահիրէ, 8 յուլիս

Պու կիւն պուրատա գօլէրատան օլմասը շիւրհէ օլունան պիր վէֆիէաթ վուզու պուլմուշ տուր։

Իսքէնտէրիյէէ 9 յուլիս

Մէզքիւր թարիխտէ վուգու պուլան գօլէրա վէֆիէաթը։

Տիմիաթատա	88	քիչի
Մանուրատա	48	»
Սամանութատա	6	»
Մանուրա գուրպին-տէ վագը Շէրպին քէօ-յիւնտէ	7	»

Բօրք-Սայիտտէ գօլէրատան քիմսէ էօլմէմիշ տիր։

Ֆրօյտորֆ 10 յուլիս

Օրլէան բրէնսլերի, գօնթ Շամպորու կէօրտիւքլէրինտէն սօնրա, տիւնքի կիւն Բէյթատա պուլունան Սագս-Գոպուրկ բրէնսի Ֆիլիպ ճէնապէրինէ վիզիթա վերմէք իւզրէ, շէհրի մէզքիւրէ մութէվէճճիհէն հարէքէթ իյլէտիւէր։

Բարիս 9 յուլիս

Մէճլիսի մէպուսան պու կիւն, յուլիս 14 տէ վուգու պուլաճաղ միլլի եօրթու միւնասէպէթիյլէ, ախիրէն մանքիմ խոլէն անարշիսթլէրէ վէ էզ ճիւմլէ մատմուազել Լուիզ Միշէլ ոֆվ իտիրմէսինէ տայիր օլան պիր թէքլիֆ իւզերինէ միւգաքերէ իյլէտի։

Թէքլիֆի մէզքիւրէ պաշլըճա Մ. Վատէֆ Բուսսօ դարբը սէօյլէտիկի հալտ, 89 բէյէ դարբը 3013 բէյ իլէ բէտտա օլունտու։

Մէզքիւր եանկընտա ֆէլէքէթզէտէ օլանլարտան էգսէրիսի միլլէթիմիզտէն օլտուղլարը ճիհէթլէ, բաթրիգ Ամեն. Ներսէս սրբազան հաղրէթլէրինին իեանէ թօբլամագտա օլտուղլարը խապէր այլինմըշ տըր։

—Այսըն վիլաեէթի տախիլինտէ Մելոս գաղասընտա պիր Եունանլընըն խըտմէթինտէ պուլունան պիր ուշագ, էֆէնտիսինէ, կիւեա, էֆէնտիեի չիֆթիլիքտէ պուլամատգլարը իչին խըրսըզլարըն, քէնտիսինին տաղա կէօֆիւրմիշ օլտուղլարընը պիրիսինի եէտի իլէ խապէր վիրմէսի իւզերինէ, իշ հիւքիւմէթ տուեուլուպ, օ թարաֆլարա ժանտարմա գօլլարը չըգարըրմըշ իսէ տէ, օրալարտա հայտուտտան հիչ պիր էսէր պուլունմատըզը իլէ պէրապէր, ուշաղըն տախի քէնտի իսանէսինտէ պուլունմասընտան, պու խուսուս, ուշաղըն պիր հիյլէսի օլտուղու անլաշըյարագ, մէրգումախզ ու կիրիֆթի օլունուպ, թահթը իսթիմատա այլինմըշ տըր։

—Սարուխան սանճաղընտա, գասապատան իբի սաաթ մէսաֆէտէ վագը պիր չիֆթիլիքտէն, էշգրետ, պիր քեաթիպ իլէ տիկէր պիր ատէմի տաղա էէօթիւբէրէք, գոյ վիրմէք իչին բարա իսթէտիքլէրի խապէր այլինմասը իւզերինէ, իւզերլէրինէ ժանտարմա ասքէրի սէվգ օլունուպ հէր թարաֆ արանըլմագտա իբէն, հայտուտլար էսիրլէրի նի պըրագըպ ֆիրար իթմիշլէր իսէ տէ, ժանտարմալար, մէրգումլարըն եինէ թաապիպլերինէ տէվամ իթտիքլէրի կիպի, էշմէ դաղասընտա տախի զուհուր իտէն տօգուշ նէֆէր էշգրեանըն եէտիսի, վէ Այսըն սանճաղընտա տախի մէշհուր էշգրեատան իբի նէֆէրինին էլէ կէչիրիլտիկի մահէլինտէն եաղըմըշ տըր։

—Այսըն վալիսի հաճի Նաչիտ բաշանըն Իզմիրէ միւթէվէճճիհէն Սաղըզտան հարէքէթ իտէճէքլէրի կիպի, Բեամիլ բաշա հաղրէթլէրի տախի, Տէրիսատաեթէ միւթէվէճիհէն օրատան հարէքէթ իտէճէքլէր իմիշ։

—Ամերիգա սէֆիրի ժէնէրալ Ուալաս ճէնապլէրի, էվվելքի կիւն Պապը Ալիեէ կէլիպ, խարիճիեէ նազիրը բաշա հազրէթլէրի, վէ միւսթէշարը Արթին էֆէնտի ճէնապլէրի իլէ միւլագաթ իթմիշլէր տիր։

—Պիր գաչ կիւնտէն պէրու Պէյօղլունտա Ցօլապ տէրէսի ճիվարընտա պապը սօգագլարըն լաղըմ եօլլարընէն թէմիզլէթտիրիլմէքտէ օլտուղու կէօրիւլմէքտէ տիր։

—Պէյօղլունտա հաճիվասիլտին-մէքլէ մաարուֆ օլան քիմէնէէին, պիր գաչ կիւնտէն պէրու եանընտա, պէլէտիյէ մէմուրու թավրընտա պիր գաչ ատէմ պուլունտուղու հալտէ քիպար գօնաղլարընը տօլաշարագ, ալթընճը տայիրէ բէյիսի Պլաղ պէյ էֆէնտի նամընա օլարագ, Դասըմ բաշա տերէսինին լաղըմլարընէն դաբաթտըրըլմասը իչին իեանէ թօբլամագտա օլտուղունու, մէմուրի իւզերինէ տիւնքի թէրճէմանը Հաղրգաթ եաղրեօր։

Քէզա եինէ մէզքիւր զազէթատա, Թրամվայ արապալարընէն պաղը մահալլէրտէ վիրտիկի պիլէթին իւճրէթինին, մահալլին ուզաղլըգը վէ եաղընլըզը նէսպէթինտէ օր մաարը, եանի պաղէն ուզաղ եէր իւէ եագրն եէրէտէ եինէ օ պիլէթ վիրիլտիկինին, վէ պիրտէ մէճիտիյեէնին օն տօգուզ ղուրուշտան ախզ օլունտուղունուն մինասիպէթսիզլիկի հագգընտա պիր պահս օգունմուշ տուր քի, ֆիլվագը պիզճէ տախի ըէֆիգիմիզ մէզքիւր ղազէթանըն միւթալաասը բէք ըէվա տըր։

Զէնկինլէրին քէնտիլէրինէ մախսուս միւքէմմէլ արապալարը պուլունուպ, թրամվայ չիրքէթինտէն մագսէտ, քէնտի թապէի իսթիֆատէսիյլէ պիրլիքտէ էսնաֆ վէ ֆուգարայը էհայիեէ տէ պիր խըտմէթ վէ պիր սուհուլէթ օլտուղու հալտէ, պէրաբ ալըմ էքսէր մահալլէրտէ ֆահիշ իւճրէթի, պիրմէեիզ նէ սէպէպ մէպնի, կիւմրիւք վէ սայիր պաղը տէվաեիրէ իմթիսալէն պիր տէ մէճիտիյեէ օն տօգուզ ղուրուշա ալինմագտա տըր. վէ պու խուսուս ասըլ չիրքէթին նիզամընտան մը, եօգտա պիլէթճիլէրին քէնտի նիզամամէյի քէլֆիյեէլէրինտէ՞ն մի նէշէթ իթմէքտէ տիր. պուրասընընտա չիրքէթի մէզպուրլէրին աղալարընա արզ իլէ, պու պուիբի չըզդըն զանկիսի օլսա, պունուն տէֆի չարէսինէ հիմմէթ օլունմասը, քէնտի չան ու չէրէֆլէրի իգթիզասընտան օլտուղունուճիզան իխթար իտէրիզ։

—Տիւնքի Ֆարտիւ Պօսֆորտա օգունտուղունա կէօրէ, ֆէնա էվին պիրինտէ վուգու պուլմուշ օլան պիր ճինայէթտէն տօլաեը պիր ատէմ իլէ պիր տէ գարը, խայլի վաղըթտան պէրու արանըլմագտա օլուպ, վէ Պուրղազ ատասընտա սագլանմըշ օլմալարը շիւրհէ օլունտուղունտան, ճիւմաա իրթէսի ագշամը, եիկիրմի նէֆէր գատար ժանտարմալար, մէզքիւր ատտեա չըզմըշլար, վէ սօգոգատա կէզմէքտէ օլան պիր տէլիգանլըտան շիւրհէ իտէրէք, տուրմասընը էմր իթմիշլէր մէրգում, գօրգուսունտան տահա գիեատէ դաչմաեա պաշլամըշ վէ ժանտարմալարտա իւչ քէրրէ բէվոլվէր պօշալթմըշլար իսէ տէ, հէլէ հիչ պիրի մէրգումա խատպէթ իթմէմիշ։ Մէրգում նիհայէթ գաչըպ քէնտույի խանէսինէ ատմըշ, վէ ժանտարմալարտա մէզքիւր խանէնի արաեըպ թահզրգ իթտիքլէրինտէ, զէվալլըեը թէհի եէրտէ գօրգումմուշ օլտուղլարընը անլամըշլար տըր։

Ֆար տիւ Պօսֆոր, ժանտարմալարը, օլ եօլտա բաթըրտըլը մուամէլէլերինի թայնիպ իլէմիշ տիր։

ՄԱԹԷՄ

Միլլէթիմիզ խանէտանընտան օլուպ, վէ չօգ վաղըթլար տէվլէթճէ վէ միլլէթճէ խըտմէթլէրտէ պուլունմուշ օլան ոարբաֆլար քէհնասը սատատէթու Դէսրդ էֆէնտի Պարտիզպանեան, ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ, աղմի տարի պաղա իլէ-տիկինտէն, ճէնազէսինին, Գումգապու խարիճի քիխէսինտէ տէֆն իսիլտիկի, վէ Դեր. Յորէն սրբազանըն պիր միւէսսիր դամբանական սէօյլէտիկի կիպի, Ամեն. Ներսէս սրբազան հաղրէթլէրինին տախ, ուֆագ պիր մէրսիյէ սէօյլէտիկի խապէր այլինմըշ տըր։

ՄԷՎԱՏՏԸ ԱՏԼԻՅԷ

—

ՄԱՀԲԷՄԷԻ ՃԻՆԱՑԷԹ

ԻԹԹԻՖԱՔԸ ԱՐԱ ԻԼԷ ՄԱՀԲԻՄԻՑԷԹ

ԻԹԹԻՖԱՔԸ ԱՐԱ ԻԼԷ ՄԱՅՈՒՄԻՑԷԹ

(Լէվէնտէ Կէտիկ Դէ-Իէգզէն գ-ԲԷԱԼ)

Թօմաճան ադանքն միւտաֆտա վէքիլի Յովհաննէս Մօսիչեան էֆէնտի միւտաֆտեա պիլ իսթիտար, չու սուրէթլէ, իրտաբ մէզալ իյլէտի։

«Մէնէտ մէսէլէսինտէ տրանըլաճագ չէյ, էվվել էմիրտէ, սէնէտին պիր իսթիդրաղը հաղրգըտէն թէվլիւտ իտիպ իթմէտիկի, վէ սանէն, պիր իսթիդրաղը հաղրգըտէն թէվլիւտ իթմիշ իսէ, Լութֆիկ թարաֆքնտան ֆէտտա օրնուպ օլունամաեաճաղը մէսէլէսի տիր։

«Միւվէքքիլիմ Թօմաճան ադա, Իզմիտա պիտայէթ մահքէմէսի հուզուզ տարիրէսինին եօլտուզ իլտամը Տէրսաատէթի խթինթաղը հուզուզունտա, թէտգըզ վէ ֆէսխ իթտարթմէք իւզրէ, թայնին իթտիկի ավօգաթտա (թայնին իթտիկի ավօգաթի միւտարիլէյհ Յովհաննէս Մօսիչեան էֆէնտի տիր) Իւճրէթի վէքեալէթ վիրմէք ումուրու զարուրիյէտէն օլտուղու, վէ պունուն իչին, Լութֆիկտէն տահա էվվել, պու կիւն հուզուրու մահքէմէտէ խթիչհատա օլունան Իզմիրլի Խաչատուր վէ Յովհաննէս ադարա միւրաճաաթ իթմիշ օլտուղու, միւտարիլէյհիմանըն իֆատաթը լա թահզրգուզ իթտիկի միսիլլու, խթինաֆը հուզուզա միւրաճաաթըզը «թարիխի բէսմիսի» տախ պունա, «շահիտի ատիլ» տիր։

«Միւվէքքիլիմ, 17 լիրա խթիդրաղ իթտիկինին, վէ իւչ լիրա կիւզէլճէ զամմը իլէ, 20 լիրաեա տէյն սէնէտի վիրտիկինը, իլբ եէմմի խթինթաղընտան պէրու, քէմալի սէրպէսթի իլէ, իգրար իթմիշ, վէ էլան իգրար իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։

«Մէնէտտէ, միւվէքքիլիմ Թօմաճան 91 կիւն սոնրա, էտայի տէյն իտէճէկի, վէ իտէմէգ իսէ, 91 կիւնտէն սոնրա, կիւզէշմէ վիրէճէկի, մուհարրէր տիր քի, պու տախի մէպլաղը միսմէգրէզին 91 կիւնլիք կիւզէշմէսի սէնէտտէ զամմ իտիրմիշ, վէ սաբլ տէյն 17 լիրատան իպարէթ պուլունմուշ օլտուղունա, վէ պինաէն ալէյհ, Լութֆիկին սէնէտ պէտէլինի իգրազ իթմէյիպ, անճագ, եարան շահատէթիմէ մուգատալի ճրէթ օլարագ ալաքմ տիմէսի, սբրք եարան վէ իթթիրատան իպարէթի իտուկինէ տուտա վէ գաթա շիւպհէ պըրագմագ։

«Եու հարատ, սէնէտին իսթիգ-

բաղ մուգապիլինտէ վիրիլտիկի անլաշելբեօր։

«Ծագաթ, Լութֆիկ նիչին ֆէտտա իթսին։

«Նէ իչին ֆէտտա իտէճէք տիր, էլպէթթէ, ֆէտտա իթտիկի մէպլաղտան եանի 20 լիրատան տահա զիեատէ, պիր խթիֆատէսի օլտուղու իչին, 20 լիրաեը ֆէտտա իտիպտէ, պունա մուգապիլ 50–100 լիրա ալապիլտիկի իչին։

«Բէք ալէա, պիր ատէմ (1) պիւյիւճէք պիր մէնֆաաթ կէօրէճէք օլուր իսէ, քիչիւք պիր ֆէտտաքեարլեզը իսթիեար իտէր։ Ծագաթ, քէնտիսինէ պու մէնֆաաթը կէօսթէրէճէք քիմ տիր։

«Բիմ օլաճադ, էլպէթթէ իպրանամէնին չիրիւմէսինտէ քիմլերին մէնֆաաթը վար իսէ, օնլար տըր։

«Բիմլերին մէնֆաաթը վար, միվէքքիլիմ մաղտուր Թօմաճան աղանքն ամի վէ ամմէսինին մէնֆաաթլարը վար տըր։

«Իպրանամէ չիրիւտիլէպիլիր իսէ, իչթէ պունլար, մատտէթէն միսթէֆիտ օլաճաղլար։ Պիլ ադիս, իպրանամէնին սբՀՀէթ վէ հագգաթը իսլալ իտիլէմէեճէք օլուր իսէ, օլ հալտէ իսթիֆատէլի զայրի մէչրուատան մահրում գալաճաղլար։ Իպրա չիրիւք իսէ պունլար, միվէքքիլիմին բէտէրի. Կարապետ աղաեա գարշը, հիսսէլէրի նիսպէթինտէ, տային սաեբլաճաղլար։ Հալ պու քի, իպրանամէնին սբՀՀէթի հալինտէ, մէզպուր 275 լիրա, պունլարը խանէսինտէ վէ. ֆաթ իտէն վալիտէլերի Անթառամ խաթունուն սանտըղընտան զուհուր ելմէք լազըմէտէն իքէն, զուհուր ելմէմէսի ելէ, քէնտիլէր մէսուլ թութուլաճաղլար։ Եանի, միվէքքիլիմին բէտերի Կարապետ աղա, վալիտէսինին սանտըղընտան չէղմասը լազըմ կէլէն 275 լիրատան, քէնտի հիսսէսինէ իսաբէթ իտէն մէպլաղը, պիհագգէն տային սբֆաթըլա, օնլարտան իսթէեէճէք տիր։

«Իչթէ, Լութֆիկին, տահա պիւյիւք պիր մէնֆաաթ մուգապիլինտէ, 20 լիրասընը ֆէտտա իտէրէք, վէ, «պու սէնէտ պէտէլի պէնիմ մաթլուպում տէկիլ տիր» տիեէրէք, միվէքքիլիմ Թօմաճան աղա ալէյհինտէ, պէօյլէ պիր զատտարլըգ իրթիքեաբ իթմէսինէ չալըշապիլիրլեր։ Մէրգումու պիլմիճուհ, իթմա իտէպիլէրլեր։ Զիունքի, Լութֆիկ կիպի պիր ատէմի իթմա իտէպիլէճէք միքեաֆաթ հէր հալտէ, քէնտի իսթիֆատէլերինտէն նօգսան օլաճաղընտա շիւպհէ եօգ տուր։

«Իչթէ, սէնէտ պէտէլի օլան 17 լիրա, իսթինաֆը հուգուգա միքեաճաաթ իչիւն իսթիգրազ օլունմուշ տուր։ Լութֆիկին պունու ֆէտտա իթմէսի իսէ, տահա պիւյիւք պիր մէնֆաաթտան իլերի կէլմիշ տիր։

«Պունու թէյեիտ իտէն ահվալ իսէ,

1. Խսթիգրազ թարիխինտէ իսթինաֆա միքեաճաաթ,

2. Բեանունի էվվել 5 տէ, եանի, սէնէտ, 5 կիւնտէն պէրու, ճէպին. տէ իքէն, «կիտէյիմ Թօմաճան աղատան պիր սէնէտ ալաեքմ» տիեէրէք, Լութֆիկին միսթէնթիգտէն 2 կիւն միսսաատէ իսթէմէսի,

3. Մէրգում Լութֆիկին, քեանունի էվվէլին 8 ինտէ, միսթէնթիգ նէզտինէ կէլերէք, տիւնքի կիւն, ռիշվէթ օլմագ իւզրէ, շու սէնէտի ալտըմ տիմէսի, վէ հալ պու քի,

սէնէտին, քեանունի էվվել 7 թարիխի օլմաեըպ, քեանունի էվվել 1 թարիխի օլմասը,

4. Լութֆիկին իֆատէսինէ նէզարէն, կիւեա միվէքքիլիմ, քէնտիսինէ, հինի միրաճաաթընտա, 20–30 լիրա վէ տահա զիեատէ իւճրէթ վիրէճէկինի սէօյլէմիշ իքէն, իւճրէթ եսլսօտ ռիշվէթ օլմագ իւզրէ, մէյտանա աթըլան սէնէտին 20 լիրալըգ, եանի թէքլիֆ օլունան մըզտարատան տուն օլմասը,

5. «Ռիշվէթ» տէնիլէն մէգքիր սէնէտին միհթէվիեաթը, խսթիգրազ իթտիկի 20 լիրաեը, թարիխատէն 91 կիւն սօնրա էտա իտէճէկինի, վէ չայէա էտա իթմէզ վէ եա իտէմէզ իսէ, օլ հալտէ 91 կիւնատէն սօնրա, կիւզէշթէ վիրէճէկինի միպէյեին օլուպ, կիւզէշթէնին 91 կիւնատէն սօնրա իչիւն մուգապէլէ իտիլմէսի, միճերրեա 91 կիւնիւք կիւզէշթէնին սէնէտէ զամմ իտիլմիշ օլտուղունա տէլալէթ իտիպ, պու հալ, միվէքքիլիմին (17 լիրա ալտըմ, 20 լիրաեա սէնէտ վիրտիմ) տէյու վազը օլան իֆատէսինի միեէյեիտ պուլունմասը, գազիեէրլի տիր։

«Պէշ կիւնտէն պէրու նէզտինէ օլան, վէ միճերրեա իգրազ ու խաթիգրազտան թէվէլլիւտ իտէն սէնէտի ալմագ իչին, քեանունի էվվել 5 տէ միսսաատէ իսթէմէկէ նէ լիզում վար տըր։

«Իպրանամէնին չիրիմէսինտէն մէնֆաաթը օլան քիմսէլէր իլե ուեուշուպտա, սէնէտ պէտէլինի մաել մէճմունիեէ ֆէտտա իթտիրէճէք գատտար, պիր միքեաֆաթ կէօրիւր իսէ, «իչթէ ռիշվէթ օլարագ, շու սէնէտի ալտըմ» տիմէք, վէ չատէտ, սէնէտ պէտէլինի եանի հագգը մաթլուպունու Ֆ՚ատտա իտէճէք գատտար միքեաֆաթ կէօրմէզ իսէ, «ռիշվէթ օլարագ, սէնէտ ալմատտա չալըշըր իսէմ տէ, խսթիհսալէ մուվաֆֆագ օլամասը» տիեէրէք։ քէնտի հագգը մաթլուպունուն սէնէտինի, երինէ քէնտի նէզտինտէ հըֆզ իթմէք նիյեէթի ֆատտէսիլլէ, սէնէտ ալմագ պէհանէ. սիլլէ միսսաատէ իսթէմէկէ, Լութֆիկին լիւզումի հագգըսը վար իստի։

«Թաֆսիլաթը մաարուզէմիզտէն, մայիմի ալի օլաճաղը վէճհէ, սէնէտ պէտէլի, ռիշվէթ օլմասըղը անլայշըլըեօր։

«Էօյլէ իսէ, ռիշվէթ եօգ տուր. ռիշվէթ եօգ իսէ, բաչի տախի եօգ տուր. չունքի, պիր ֆիիլ օլմագ իսէ, թապիի, օնուն ֆայիլի տախի օլմագ։

«Թալիմաթ վարագասընա կէլինճէ, միվէքքիլիմին իֆատէ իթտիկի իւզրէ, միճերրեա վազիֆէտար օլմասըղը պիր մէսէլէնին, ուսուլ վէ գանուն խիլաֆընտա օլարագ, թահգըգընա գրեսմ իտէն միսթէնթիգլի եօլսուզ թահգըգաթընա մէյտան վիրմէմէք, եանի թահգըգաթը «մէնն իթմէք» իչիւն եաղըմբշ պիր չէյ տիր։

«Միսսաալի ուսումի պէյ, տէլալիլ ու ամարաթը մէվճուտ իլե, միվէքքիլիմին թէճրիմինի խսթէեօր. հալ պու քի, միսսաֆաաթը վազ ատմըզ, մէվճուտիլեէթի (եանի վարլըղը) իսսաատ օլունան տէլալիլ ու ամարաթը մէֆգուտիլեէթինի (եօգլուղունու), տէրէճէյի սիպութէ էսալ իլլէտի։ Ֆագաթ, տէլալիլ ու ամարաթը մէպհուսէյի մէվճուտ վէ պազը ֆարզ իթսէք պիլէ, ուսուլու մուհաքէմէնի հուգուգըյեէ գանունու մուվազգաթընը 260 ընճը մատտէսինտէ մուսարրահ օլսուղու վէճհէ, ռիշվէթ մէսէլէսի, տէլալիլ ու ամարաթ իլե հիքմ օլունամաեէպ, անճագ «գարինէի գաթիա» իլե հիքմ օլունապիլէճէկինէ, վէ հալ պու քի, միսսաատի ուսումի պէյ, գարինէի գաթիա կէօսթէրէմէյիպ, տէլալիլ ու էմարաթտան պահս իթմէքտէ իտուկինէ, վէ միվէքքիլիմ Թօմաճան աղանքն, կէրէք մասումիյէթի, կէրէք մաղտուրիյէթի, եագընէն անլաշըլմըղընա նէզարէն, պէրաեթի զիմմէթի իլէ, իխլայի սէպիլինէ գարար վիրիլմէսինի, թէմէնիի իտէրիմ։»

Միմարիէյհ Յովհաննէս էֆէնտինին իչտու միսսաֆասը իւզրինէ, խիթամը մուհաքէմէ թէֆհիմ պուեուրուլուպ, միզաքէրէ օտասընա չէքիլտիքտէն, վէ էմրաղը մէվճուտէ, վէ թարաֆէյնին իտասա վէ միսսաֆասը, պիր քէրրէ տահա, թէտգըգ վէ միթալաա օլունտուգտան սօնրա, հէյեէթի քիրամ, պէ թէքրար մահքէմէեէ կէլիպ, նէթիճէյի մուհաքէմէ օլմագ իւզրէ, հէյեէթճէ վերիլէն գարար օգունանաղընտան, տիգգաթլըճա տինլէնմէսի իխթարը ալինտէն սօնրա, միրի միշարիէյհ հազրէթլերի, գարարը օգումասընը, զապթ քեաթիպի Բիգա պէյէմր պուեուրատուգտա, (Տեվամ)

ԱՏԱՆԱՏԱՆ ԹԱՀԻՐԻԱԹ

(5194է-ԱՅԼ- ԴԻ-ԷԷԳԻՏԷՆ գ-ԷԷ,ԵԵԷ)

Իչթէ պունլարա միմասիլ տահա պիր չօգլարը, իմզա թօփլանանլարը, «գարատաշ պիզ պու ատէմի էօլտուրէճէքմիյիզ...» տէմէլէրինի պինէֆս կէօրէնլէր էլ եէվմ իգրար էթմէքտէ «Իմզա թօփլատըգլարը. տան ճէնանը խապերի օլմատըղը. իմզա թօփլանան քիթապճընը մախատումի օլուպ, իբխսիտէ միսիոնարլարը էվինտէ օթուրտուկլարը, վէ քէնտինին էֆքեար ու արզուսունա մուվաֆիգ, հէմտէ վազընտա պուխուսուսսաթանսին էթմէսի մէյտանտէ օլտուղու հալտէ, պէօյլէ օլմատասընա, քէնտիլերին ինքեաբընտան պաշգա պիր շէյ եոգտըր. պունլարընեաբնիզեօգ տէմէլէրինէ ինանմալը իմիշիզ. տօղրուսու պունատա պիր գանթար իման լազըմ տըր։

Բէնտիսի տայիմա կէնճ թէսմիյէ էտէն սէվկիւլիւ վայիզլերի ճէնանեան էֆէնտիսինին չարշամպա ագշամը վազընա քի, պիր քաչ քերրէ հայլուղէթինին օլ թաչատան օեուլմասընը, վէ օլ իւչ եազը օրատա օլտուգճա, մինպէրտէ վազ մէրէմէյէճէկինի, վէ օլ թաչը թատահուպ էտէնլէր ֆէնա բուհտան թահրիջ օլունտուղունու, վէ պունա իսպաթ օլարագ ազիզ քիթապտան կէթիրտիյի չահատէթլէր քէնտինին իչ կիւնտէն պէրու տուա էտէրէք պու հազրգաթը պուլտուղունու, վէ տահատտա պիր չօգ չէյլեր քի մէզգիր վազընը քէնտիսի սէօյլէրքէն էսատինօղթալարը նը պիզ գալէմէ ալմըշ, վէ գալէմէ ալտըգընմըզը տախի, ճէմիյէթիմիզին էքսէրիսի կէօրմիշ։ Նէ հաճէթ վերտիկի վազընն թէէսիրի ըէյ թօքլամատան էվվել, ճէմիյէթատէն տուա թէքլիֆինտէ կէօրիւնմիս. չէօյլէ քի, իլք այագա գայզըգ տուա էտէն շու մինվալ իւզրէ էթտի «Եա Բապպ վէ եա խէլասքեարըմըզ, սանա ըէճա էտէր վէ եալվարըրըզ քի, շու թաչըն իչինտէ օյան չէյթանը չըգարասընը, չունքի օլ թաչտա չէյթան վարաբը . . . »

Իչթէ վայիզիմիզին նէ մագուլէ պիր վազ վերտի իսէ, ճէմատաթատան տուա էտէնլէրբաէնտէ անլաշըլմըշ տըր, արթըգ մագպազբինի տէ օղույանարըմըզ իսթինթաճ էթսին։

Գիլէմէեօրուզ քի, նասրլ օլույորտա վազընտա «Քիմին քի քիթապը չէրիֆտէն պիր տիեէճէյի վար իսէ, պուլյուրսուն» տէմիշ օլսուն, չունքի էօյլէ պիր ֆուրսատ վէրմիշ օլսայը. ըէյ ալտըղը վազբթ, տօքթօր էֆէնտինին սէօյլէմէսի լազըմ կէլմէզ իտի, վէ տէ օ երզտէն իմթիալ զուհուր էթմէմէկի իտի, տօքթօրան սէօյլէտիկի ճէմատաթա ֆուրսատ վէրմէտիկի սէպէպինտէն նէ. չէթ էթտի, հէր նէ իսէ, ճէնան էֆէնտինին իգրարը վար տըր. Ֆըրսատ վէրմէտիկինի, վէ իտարէտէ գուսուր էթտիկինի, վէ չիմտիքի հալպու իքի գուսուրու պէնտէ կէօրմէքտէյիմ, պունու մինպէրտէ ալէնէն իգրար էտէճէյիմ, վէ պունատան սոնկրա տախի տուա էտէճէյիմ, տուա ելէ կէօրտիւյիւմ գուսուրլարը պիրէր պիրէր իգրար իտէճէյիմ տիյէրէք, 15 քէսան հազրը օլտուղու հալտէ, պունլարը սէօյլէտի, լաքին չիմտիյէտէկին նէ մինպէրտէն պէօյլէ պիր իգրար իչիթտիք, վէ իչիտէճէյիմիզէ տէ չիւրհէմիզ վար տըր. բէնչէչմպիհ ազշամը 25 գատտար քէսան հազրը օլտուղու հալտէ, «կէօրիւեօրում քի պու պիր միլք գավզասը տըր օլմագ վէ օլամադ, էկէրչի իրատէթինիզէ էնտիրմէզսէնիզ, պիզ էնտիրիրիզ» տէեէրէք, Պատ. Բրիսթինին տէյիշտիքը թէքզիպէ չէգբշմալարընա տախի ֆէվքէլատէ թէճաճիպ իտէրիզ. չունքի, պու սբրատա, եանի քէնտիլէր զաղէթաեա պէնտ վիրտիքլերի վազբթ, Պատ. Բրիսթի Երուսաղէմտէ, վէ Մբսթը Մանտ Կիւմրի Մարաշտա օլուպ, նասրլ օլուրտա, անլէրին տէյիշտիքը պիլէրէք, թարաֆլարընտան պիլ վէքեալէ ճէվապա գալզբշբրլար, թէլգիֆ իլէ մի գօնուշտուլար, եօգսա կէօրէն իլհամ մըկէլտի. հալպուքի, Պատ. Բրիսթի գօմիսեօնտա իգրարլէ, էվվէլթ, պէն օլ կիճէ հազրը օլարագ կիթմէք իւզրէ իքէն, իքի գարատաշա պէօյլէ սէօյլէտիմ իսէ տէ, լաքին էնտիրմէզսէնիզ, պիզ էնտիրէճէյիզ իպարէլերինի գուլլանմաքամ, տեր. իչթէ մէճլիս ադալէրիմիզին, պիզ թէֆթիշ վէ թահարրի իլլէտիք տիյէրէք ճիւրաթ իլլէտիքլերի եազան վէ իֆֆիրալարա, պիլէմէյիզ քի, պունու նասրլ հազմ լթտիկէր, վէ զիմմէթլերի (Ինճիլին նուրու իլէ միանէվվէր օլմուշուղ տէեու իտատատա տըրլար), բաղի օլմագտա տըր. էկէրչի վար իսէ, էվվէթ ճիւմատա ագշամը քիլիսէմիզին գաբանաըղընը նէ մէրամա մէպնի օլտուղունու, բէք ալէա պիլիրիզ քի միսիոնար վէ վայիզ էֆէնտիլէր մէրամարընը իլէրի կէօթիւրմէք իչին, բէք ալէա պիր ճէպր նիշանէսի իտի, պունտան մատտա, տէրմիեան իտէճէք պագգաճա պիր սէպէպ եօգ իտի, քի հէման պու կիճէ իտի քի վայիզէ պիրլիք Մ. Ֆիլիպիտիս պիր դաչլարընը էվինէ կիթտիլեր. «եավուզ հբրսբզ էվ սահիպլինի սուչլու չէգարբը» ֆէհվասընճա կէօյէքի քէնտիլէր թաչը էնմէսինի իտատատա իթմիշ իքէն, թաչտա օլան Հայլուղէթինին օգունմասընը պիզ թէքլիֆ իթմիշ վէ խաթրըմըզը հոշ իթմէք իչին քէնտիլերտէ բազի օրմուշ, պունատատա տօղրուսու, գահգահա իլէ կիւլմէք եազըշը, չունքի պիզիատատա իթմիշիզ վէ իթմէքտէյիզ քի, պու միլք պիզիմ օլուպ, վէ տիշ գաբուտատա պէօյլէ եազընմասը, հէմ հազգ վէ հէմտէ տօղրու տուր. մատամ քի պիզ Հայըզ, նիչին օլ թաչ էնսին, վէ օլ հայ լուղէթի օեուլսուն. չունու քէնտիլերէ սիւալ իտէրիզ, էկէրչի պու իւչ եազընընն օեուլմասընտա տէկիլ տէ, իտատատարը թաչըն ինմէսի իտի իսէ, նիչին պու քիրի իւզէրլերինէ ալմազլըգա բազի օլտուլար, վէ նէ սէպէպտէն օլ իւչ եազը օեուլմասը իլէ, քէնտիլէր սիւքիթ իթտիլեր. միսիս Ֆիլիպիտիսին կէլիպտէ կէօրիւշտիկիս ատէմլեր արասընտա, պիզտէ տախլ իմիշիզ. հալ պու քի պէնտէ. նիզի, նէ կէօրմիւշ վէ նէտէ պու պապտէ պանա պիր լագրրտը պիլէ իթմէմիշ տիր. ճինսիյէթ մուհաֆազասը, թաչընինմէսինէ գալգմասընա մէրպութ օլմաեըպտա, պիզիմ թաչ էնսին տիյէնլերին էսասը սէպէպլերինի զիքր իթմէքտիսին, ճինսիյեէթինի ինքեարա գալզըշմըզ օլանլար տիմէմիզ, էյրի մասթարատան տօղրու չիգկի չէգմազ. պիզիմ պիր թագըմ գապա սօֆուլարըմըզ վար տըր քի, տահա միլլէթ վէ մէզհէպ նէ տիր պիլմէյիպ, հաթթա չիմտի, քիլիսա մէճլիսինին աղասը օլան, հէմտէ միեանէմիզտէ տէ աղ չօգ ագլը եվվէլ սաեբլտըրը հալտէ, «քեաչքի էրմէնի տօղմաեատրմ, անքն եաղը վէ գալէմի պիլէ տօղրու տէկիլ տիր, միամին օլսատա, չըգսամ, վէ եատտա Բում տօղսամ» տիեէրէք, հագարէթ ու նէֆրէթիտ վար տըր. մահէլլիմիզին միսսատէսիղլիկի միւնասէպէթի իլէ, պահսընա կիրիչմէտիկիմիզ պաղը խուսուսլարը ախէր վագըթա թէրքլէ, պալէատէ պէեան իլլէտիկիմ գօմիսիօնուն գարարլարընը զիքր իլէ, պէնտիմիզէ խիթամ վիրիրիզ։ (Տեվ-գ)

ՁՕՐԼՈՒՏԱՆ ՄԷԹՐՈՒՊ

. . . Խմբագիր,

. . . . . .

Ահա օդոյն պայծառութեանը զմայլեալ, ընդ այգս այգուն ելանելք, երիտասարդք և օրիորդք պառակ պառակ, ոմն յանդի իւր, ոմն յայգի, և այլք ի հնձաքաղ ընացած էին, ժամը 5 ու կէսին մի. ջոցներն յանկարծուստ երկնից կապոյտ կամարը միգապատ ամպերով շրջապատեալ, եթերի դեղատեսիլ երևոյթը մթնցաւ, նախ ուժգնակի խարշակնահար քամիով մը անձրևախառն կարկուտ տեղալով, թէև անձրևը մէկ ժամէն և կարկուտը քառորդէ մը դադրեցաւ, սակայն կարկուտներուն մեծութիւնը կաղնոյ չափ, ամեն տան լուսամուտներն 6—8, և մինչև իսկ ուրեք ուրեք 30—40ն ապակի կոտրելով, սարսափահար ըրած է ժողովուրդն, մանաւանդ երկու տեղ ևս ընկուզի մեծութեամբ և քառակուսի ձևով կարկուտ տեղացած է, քաղաքիս ալևոր ծերուններն կը պատմեն թէ մինչ ցայսօր այս մեծութեամբ կարկուտ գալը տեսած չեն։

Սինան–Ցէտէ քսուած այգիներուն մէկ մասը խոպանացաւ, և մէկ քանի ծառեր յերկիր տապալեցան, այս անձրևախառն կարկուտի ժամանակ քաղաքացոց սարսափը մեծ եղաւ, վասն զի շատերուն հայրը, մայրը, կամ քոյրը և եղբայրը գնացեալ էին ի դաշտ յաշխատութիւն։

Նոյնպէս երկրագործաց սիրտը առ ահի անկեալ, յուսահատաբար կը մխիթարէին զմիմեանս, սակայն բարեբաղդաբար ի մեծ ուրախութիւն յուր առնուեցաւ թէ քաղաքս մէկ ժամ հեռաւորութեամբ տեղերէն անցին միայն սակաւ ինչ անձրև եկած է։

Ցունաց ազգէն երկու հոգի, մայր և աղջիկ 18–20 տարեկան, իրենց այգիէն վերադառնալու ատեն ճամբուն վրայ գտնուած փոքրիկ ծործորէ մը անցնելու միջոցին ջուրը ողողելով, երկուքն ալ կը հեղձնուն։

Թէպետև անձրևը դադար առնելէ անմիջապէս եռքը երկնից երեսէն ամպերն ցրուելով, հողմը մեղմացաւ, և արփոյն գեղածիծաղ պայծառութեամբը լուսաւորուեցաւ։ Ռշտունի

1883 Յունիս 24 Ձորլու

ՎԱՆՏԱՆ ՄԷԹՐՈՒՊ

. . . Խմբագիր,

Գիւղացի Հայը օրչափ ուրիշներէ նոյնչափ ևս քաղաքացի շատ մը հարուստներէ կը հարստահարուի, կը կեղեքուի այլևայլ միջոցներով, որոնցմէ միոյն վրայ կուզէի գրել ձեզ այսօր և որ թերևս շատերու արդէն ծանօթ է։

Գիւղացոց մեծ մասը ապրուստի

(1) Պիր ատէմ տիմէքլէ, հէր ատէմանլաշըլմամալը տըր, անճագ, զատտարլըգտա, Լութֆիկէ հէմհալ վէ հէմտեաբ օլապիլէն պիր ատէմ տիմէք իսթէնիլիեօր։ Զիունքի, մէնֆաաթը չախսիյեէ մուգապիլինտէ իֆֆիրա իտէն, անճագ մէրգումա պէնզէրէր օլապիլիր։ Մէսէլա, գալպազան մէսէլէյի միհիմմէսինին զատտար խէֆիյեէլերի։

(թէ ուտելիքի, թէ հագնելիքի եւ թէ ամեն պիտոյից) համար պէտք եղած ստակը Պոլսէն սպասել սովորած լինելով, ամեն մի նեղութեան ատեն, քաղաք կդայ Հայ վաճառականէ մը ստակ առնելու, որպէս զի իւր եղբայրը, հայրը, կամ որդին Պոլիս վճարեն վաճառականին ընկերոջ 1—2 ամիսէն, այդ քիչ ժամանակամիջոցին համար 100 ին առնուազ, 25 իսկ սովորաբար 100 ին 35 զուրուշ վաճառականն իւր տուած ստակին վրայ բարձելով, մի մուրհակ կառնէ անկէ, որ ըսել է տարին 100ին 210 զուրուշ տոկոս կառնէ խեղճ գիւղացիէն. գիւղացին ստիպեալ է այդ կերպով ընդունիլ զի պակաս տոկոսով չէ կարող գտնել ուրիշ տեղ։ Ահա այսպէս, ուրիշներ բռնութիւններով, քաղաքացին ալ իւր սոյն կեղեքումներով կտիպեն միշտ գիւղացւոց պանդխտել, մասնաւորապէս ի Պոլիս. և ինչպէս կը տեսնուի եթէ մի պանդուխտ կը դառնայ իւր հայրենիք նորա դիմաց 10—15 անձ կը պանդխտին, որով դարձող ձեռքերը կը պակսին գիւղերէն շարունակաբար, և գուցէ քանի մը տարիէն ցորեն պատրաստողներ չունենանք։ Այսպիսի կեղեքումներու առաջքն առնելու համար միակ միջոցն է մի ընկերութիւն կազմել և օրինաւոր տոկոսով գիւղացւոց ըստակ տալ, որով թէ գիւղացին եւ թէ միանգամայն ընկերութիւն կը շահին և հայ գիւղացիք մի մեծ կեղեքումէ կազատին։ Արդարամիտ գիւղացիք զգալով այդ բան, Պոլիս իրենց մէջ ընկերութիւն մը կազմած են (բայց ափսոս որ երկու մասի բաժնուած են անհամաձայնութեամբ և գուցէ այսպէս բարեջան ընկերութիւն մը շարունակութիւն չը գտնէ (որոնք իրենց գործակիցներ ունին գիւղին մէջ և այս բոլոր չարիքներէ մէկ մասը իրենք կրնան քիչ մը պակաս գինով և այդ շահ ինչքան որ ալ ըլլայ, դարձեալ գիւղացւոց մէջ կը մնայ։) Ցանկալի է որ միւս գիւղացիք և Արտամեցւոց սոյն օրինակին հետեւին որով մասամբ մը կազատէին քաղաքացի հարուստներու ճիրաններէն, զի յոյս չունինք որ քաղաքացիք ընկերութիւն մը կազմեն իրենց օգնելու համար,

* * *

Հայրենասէր ընկերութեան վերջի միջադէպի մասին քանիցս գրած եմ ձեզ։ Քաղաքական ժողով կուսակցական ոգւով վերջապէս այնպէս ընթացք մը բռնեց որ խնդիրը իր ատենէն դուրս ելաւ. և գուցէ ընկերութիւնը ուրիշ միջոցներու դիմել ստիպուի։ Ահա այսպէս Վանի բազմաթիւ ընկերութեանց մէջն դեռ շարունակուող 2—3 ընկերութիւններէն մին ալ պիտի պակսի։

* * *

Մշակի խմբագիրն, թէ սովի, թէ հրդեհի, և թէ Արարատեան ու Մխիթարեան ընկերութեանց միջոցաւ միշտ օգնութիւններ արած ըլլալուն համար մեծ ուրախութեամբ լսացած էինք որ Մշակը կրկին ըսկսուած է հրատարակուիլ, բայց եաքէն ցաւ զգացինք երբ լսեցինք որ անցեալ օրեր հեռագիր եկած է վսեմ. Նահանգապետ փաշային որ խիստ հսկողութիւններ լինին Վանի մէջ չմոցուելու Մշակի թիւերը։

* * *

Քաղաքիս Բիւշտիէի վարժարանին մէջ քննութիւն կատարուեցաւ սոյն շաբաթ օր. ներկայ էին Վսեմ. Նահանգապետ փաշան և բոլոր բարձր պաշտօնեաներ, զինուորական նուագածուքն հանդէսն կը շքեղացնէին։ Մուտքը հասարակութեան արգիլեալ լինելով չգիտցանք թէ ինչպէս կատարուեցաւ քննութիւնը. կէս ժամ տեւեց հանդէսն և մեր կարծիքով հանդէսն միայն պիտի լինէր, իսկ քննութեան անունն միայն կար։

Երէկ չէ առջի օր Պոլսէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Վանցի Տիլավէր զատէ Հասան աղան տեղւոյս միթէսարրիֆ որոշուած է։ Ժողովուրդը ծանօթ նորա ընթացքին բաւական գարմացաւ։ Ցանկալի է որ Հասան աղան այնպիսի մի նոր ընթացք բռնէ որ ժողովրդին համակրութեան և կարծ. Կառավարութեան վստահութեան արժանանայ։

Անուշառ

ԹՈՄՍՈՆԻ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆ Սինկափուր. — Սիամի պետութիւնը։

Շարունակութիւն, տես թիւ 5205

«Թերեւ բայց հաճելի ճաշէ մը յետոյ։ որ կը բաղխանար պտուղէ, կարկանդակէ և ի գինւոյ, տեղեկացանք թէ, Նորին Վեհափառութիւնն զբաղած էր իւր կրօնասիրութեամբ, և մեք իւր բացակայութեան միջոցին կարող էաք տեսնել ընդունելութեան սրահին մէջ՝ ամեն ինչ որ հաճոյ թուէր մեզ։

«Այս պալատը մասամբ իւիք օտար ոճով շինուած էր։ Մարմարեայ լայն սանդուխ մը կը հանէր ընդունելութեան սրահը, և մեր դիմացը կերևէր պատին տակ արքայական դահը ոսկեզարդ և ականակուռ։ Կարասին խիստ խառն հաւաքում մ'էր ճենական, Սիամական ու Եւրոպական առարկայից։ Սիւները պատած էին փայլուն պղնձով, գեղանէն ի վեր մէկ մէթր և քսան սանթիմէթր բարձրութեամբ։ Սրահին պատերէն միոյն վերայ էին Նափոլէօն երրորդի ու Եւգինէ կայսրուհւոյն պատկերները բնական մեծութեամբ, միւսոյն վերայ բաւական լաւ նկարուած պատկեր մը Սիամի նախորդ արքային, որ մեռած էր։

«Աղմկալից նուագածութենէ մը խմացուեցաւ արքային գալուստը, և մեք աճապարեցաք բակն իջնել։ Նորին Վեհափառութիւնը ներս մըտաւ, և ես պարտիմ խոստովանիլ, թէ առաջին անգամ վեհապետի մը դիմաց գտնուելով՝ չփոթութիւն զգացի։

»Կեցուածքը խիստ պատկառելի էր. իւր լուրջ դնացքն հաղիւ կը ներէին նկատել թէ իւր դէմքը դաժանութիւն ունէր։ Բոլոր մարմնոյն ճերմակ հագուած էր և գլուխը բաց։ Կաքանչանայի իւր ըզգեստուց պարզութեան և անզարդութեան վերայ, երբ Նորին Վեհափառութիւնն ինձ նշան ըրաւ քովն երթալոյ և խմացուց թէ կը փափաքէր իւր պատկերն ունենալ աղօթելոյ դրիւք ծնրադրեալ։

»Ուստի դարձիքս հաստատեցի, ոչ առանց զարմացական զգայման. վասն զի ես կարծած էի, թէեւ սխալմամբ, ինչպէս այժմ իմացայ՝ թէ պուտտայական մը բնաւ պէտք չունէր աղօթելոյ։ Ամեն ինչ պատրաստուեցաւ բակին մէջ, որոյ մի մասն այս գործողութեան համար գորգով և գահով մը ծածկուեցաւ, և ճիշդ այն կէտին երբ արքային պատկերը պիտի առնէի՝ յանկարծ միտքը փոխեց նա՝ և աներևութացաւ՝ առանց ումեք բառ մը ասելոյ։ Թիստ տարօրինակ երևեցաւ ինձ այս, և կարծեցի թէ, առանց գիտնալոյ բարկացուցի զինքն, կամ թերևս կատակ մ'էր այն՝ իւր կողմանէ։

«Իշխանին դարձայ, որ ինձ պատասխանեց թէ, ինչ որ արքայն կընէր՝ բարի էր։» Եթէ այժմ երթամ իրեն առարկութիւն ընեմ, յաւելցուց նա, կընայ պատահիլ որ իրեն ցանկութիւն դայ գլուխս կտրել տալով անցընել այս առաւօտը։»

«Եւ որովհետև այսպիսի արդիւնք մը ամենևին յարմար չէր Նորին բարձրութեան ճաշակին, երկայնմտութեամբ սպասեցինք, և արքայն վերջապէս կրկին երևեցաւ, այս անգամ գաղղիական մարալախտի համազգեստ հագած։

«Պատկերը կատարելապէս լաւ եղաւ։ Այս առաջին յաջողութենէն զկնի, թագաւորն իւր արքայական զգեստն հագաւ և աղաչեց, որ ինձ հաճոյ երևցած դիրքը տալով՝ լուսանկարեմ զինքն։ Եւ ես խորհուրդ հարցուցի իշխանին։

«Այո՛, ըսաւ նա, ուզած դիրքդ տուր իրեն, բայց եթէ կեանքդ պահպանել կախորժիս, ձեռքդ իւր վերայ մի՛ դներ, մանաւանդ գլխոյն վերայ՝ որ սրբազնագոյն է։»

«Այնպիսի դժուարութիւն է այս զոր բնաւ չէի նախատեսած։ Ինչ դիրք տայի արևելեան արքայի մը՝ որ իւր առանձին գաղափարներն ունի դրից պատշաճութեան վերայ, և առանց դպչելոյ իւր զգեստուց մէկ ծալքին։ Անգղիերէն ըսի թագաւորին ինչ որ ընել կը խորհէի, և ինքն պատասխանեց. «Պ. Թոմսոն, ըրէք ինչ որ հարկ է լուսանկարին լաւութեանը համար։» Եւ ինչ ազգէ լինելս հարցուց. և երբ իմացաւ թէ Լոնտոնցի ծընած եմ, տուրեն Սկոտիայի եք, գոչեց, և այնպիսի Անգղիերէն մը կը խօսիք՝ զոր կրնամ հասկընալ, բայց Անգղիացիք կան ասա՝ որ իւրեանց լեզուն չեն հասկընար երբ ես կը խօսիմ։»

«Գործողութիւնն աւարտելէ զկնի, Նորին Վեհափառութիւնը շնորհակալ եղաւ ու ներս գնաց։ Ցայնժամ Քրում-Մուն-Ալենկ-Քօթ հրաւիրեց զիս իրեն հետ սեղան նըստիլ, որ լի էր օտար և սիամական կերակրովք։ Աղնուականք ևս սեղանակից եղեն մեզ Նորին բարձրութեան հրաւիրանօքն։»

Երեք ամիս յետոյ, արքային խնդրանօքը, Թոմսոն ներկայ կը գտնուի մերձաւորագոյն գահաժառանգին հերակտրութեան մեծ հանդիսին։ Այն ատեն է որ Շօֆռ-Շուլ-Ալենկ-քօրն իշխանը, որ այժմ գահակալած է, առաջին անգամ զրկուեցաւ պատանեկութեան մազերէն։ Այս մազ կտրելու գործողութիւնը հանդիսաւոր արարողութիւն մըն է որ մեծաշուք կը կատարուի, հպարտութեամբ և ջերմեռանդ ճշդութեամբ՝ որով կը զանազանին պուտտայական սուրբ ծէսք։ Ծննդեանութիւնը վեց օր տևեց և 1866 յունվար 6ին աւարտեցաւ։

Նոյն տարին Թոմսոն կերթայ տեսնել Փէշիպուրի գաւառը, որ Սիամի տէրութեան գեղեցկագոյն և հարստագոյններէն մին է։ Համանուն գլխաւոր քաղաքը, գրեթէ բոլորովին ցամաքի վերայ կառուցեալ է, և տեղ տեղ փոքր ի շատէ նմանութիւն ունի Անգղիական քաղաքի։ Անդ կը տեսնուին գլխաւորապէս աղիւսաշէն փոքրիկ և շքեղ ամարանոցք, և քարաշէն կամուրջ մը լայն և բաւական տակուն, որ կարելի եղած է քաղաքին վաճառականոցն անոր վերայ հատատել։

Այս նորակառոյց քաղաքին հիմնարկուն երիտասարդ ազնուական մըն է քաջ ուսեալ, որ Սիամի դեսպանութեան հետ այցելած է Անգղիոյ, և Թոմսոնի ճանապարհորդած միջոցին Փէշիպուրիի կառավարչին երկրորդն էր։ Ինքն է նոյնպէս, որ արքունի պալատան յատակագիծը գծած և կառուցմանն հսկած է։

(Շարունակելի)

ՏԻՒՍԹՈՒՐ

թարաֆընտան, միւսթէէճիրէ խապէր վիրիլմէտիկի հալտէ, պիր այ միւհլէթ վիրիլէրէք, պու միւտտէթին խիթամընա գատար, միւսթէճիր չզմաեա, վէ միւտտէթի իգամէթինին քիրասընը վիրմէկէ մեճպուր օլաճագ տոր։

11. Պիր միւսթէէճիր, թահթը իսթիճարընտա պուլունան էմլաքը տիկերինէ տէվր վէ իճար իյլէմէք իսթէտիկի սուրէթտէ, սահիպ միլքին րիզասը միւնզամմ օլմասըդճա, վէ գօնթրաթօ խարէսինէ թաստիգ իթիտիրմէտիքճէ, ախէրինէ տէվր ու իճար իտէմէէճէք տիր (*)։

12. Մուդավէլէսի իճրա իտիլմիշ օլան էմլաք, վէ ադար, վէ սայիրէտէն, դազաէն միւհթերէդ, վէ եախօտ միւնհէտիմ օլանլարքն մուդավէլէսի, թաղիանթըյլա միւնթիֆիսիս օլաճաղընտան, էկէր քիրասը ըիչին վիրիլմիշ իսէ, դօնթրաթօ միւտտէթինտէն, միւսթէէճիրին ի գամէթ իյլէտիկի միւտտէթին պադըշնա իսապէթ իտէն հիսսէյի իճարէ սահիպ միլք թարաֆընտան, միւսթէճիրէ ըէտտա օլունաճագ տոր։

13. Պիր միւսթէէճիր հագդընտա, գօմիուլարը թարաֆընտան չիքեաեէթ օլունուր տա, չիքեաեէթի վագրա, հիւքիւմէթ նէզտինտէ գարինի գապուլ օլուր իսէ, մուճիր վէ միւսթէէճիրին ըրզալարընա պադըշմաեարագ, հիւքիւմէթ մարիֆէթիյլէ, ֆէսխի մուդավէլէ օլունուպ, օլ միւսթէէճիր իխրաճ իտիլէճէք տիր։

14. Սահիպ միլք, տիկերինին թահթը իսթիճարինտէ պուլունան միլքինի ախէրէ պէյ իյլէտիկի թագտիրտէ, միւսթէէճիրի իխրաճ իյլէտիկի միւտտէթի, մուդավէլէ սէնէտինէ տէրճ իթմէմիշ իսէ, մուդավէլէ միւտտէթի միւնդաքիյէ օլունճաեա գատար, սահիպի ճէտիտի, միւսթէէճիրի իխրաճ իտէմէէճէք տիր։ (Մէֆսուխ)

15. Մուդավէլէսի կիֆա իտիլմիշ օլան պիր միլքին, մուդավէլէնին խարիճինտէ, տէրունինտէ իսքեանը, միւթեազզիր օլաճագ սուրէթտէ թամիրաթը զուհուրինտէ, միւսթէէճիրի իխպար իտէր իսէ, էնայի թամիրտէ կիւզերան իտէճէք միւտտէթին քիրասը, մուդավէլէնին իլերուսինտէ իքմալ օլունմագ իւզրէ, պիթ թէրազի դարարլաշարրըլամազ իսէ, օլ միւտտէթէ խապէթ իտէն հիսսէյի իճարէ թէնզիլ դէլընաճագ տոր։ (Մէֆսուխ)

16. Մուդավէլէ սէնէտինտէ միւնտէրիճ օլմասըդը հալտէ, միւսթէէճիր թարաֆընտան, խօտ պէ խօտ, պաղը թամիրաթ իճրա օլունուր, վէ եախօտ պաղը չէյլէր եարտըրըլըր իսէ, պունուն իչին, մուճիրտէն, գաթան պիր շէյ իտտաասընա սալահիյէթի օլմամաճագ տոր։ (Մէֆսուխ)

17. Խանէ, վէ տիւքքեան, վէ հէր նէվի էմլաք վէ արազինին մուդավէլէ սէնէտի թանզիմ օլունմագ սրզրն իճարէ վիրիլտիկի խապէր ալընաբաղը, վէ եախօտ մուճիր իլէ միւսթէէճիր պէյնինտէ միւնազաա զուհուրիյլէ, հիւքիւմէթէ միւրաճաաթ իտիլտիկի հալտէ, էմլաք միւթասարրըֆլարընտան, պէտէլի իճարընն եիւզտէ իչինէ միւսավի պիր ճէզայի նագտի ախզըյլա, մուդավէլէ սէնէտէրի իթա, վէ հիւքիւմէթճէ տավալարը բույեէթի գընաճագ տոր։

18. Իմամ, վէ մուխթարլար իլէ, էնանֆ քէթխիւտալարընն թէմհիր վէ թաստիգ իտէճէքլէրի իճար սէնէտլէրինի, պիր կիւնա սէպէպ վէ մահզուրու օլմասընը հալտէ, զինեատէ ադճէ ալմագ միւթալաասընա, վէ եա ալրազը սայիրէեէ մէպնի թէէխիր, վէ խալրընն իչինի թաասիպ իյլէտիքլէրի սիւպութ պուլուր իսէ, օ մագուլէրը, պիր հաֆթաեա գատար հապս, վէ եիւզ զուրուշա գատար ճէզայի նագտի ախզընյա միւճազաթ օլունուրլար։

19. Ֆիրաեա վիրիլէճէք օլան էմլաք, վէ արազիի սայիրէնին պէտէլի իճարընտան, տայիրէյի պէլէակէ, եախօտ բաթէնթ ուսուլի օլան մահէլլէրտէ, ալթընճը տայիրէ տախիլինտէ ճարի օլուզու իւզրէ, եիւզտէ պիր, վէ օլմաեան եէրլէրտէ, եիւզտէ իլի պուչուգ զուրուշ բէսիմ ալընաճագ, վէ վարագա պահա օլմագ իւզրէ, մուճիր վէ միւսթէէճիրտէն, եալընըզ եիւզէր բարա ախզ օլունաճագ տոր. վէ թահրիրի պիլ իճրա, թէբեալիֆի, ուսուլու ճէտիտէ իւզրէ խթիֆա օլունան մահէլլէրտէ, տայիրէյի պէլէտիյէ, վէ բաթէնթ ուսուլի օլսուն օլմասըն, դօնթրաթօեա բապթ օլունաճագ էմլաք, վէ ադար, վէ սայիրէնին իճարը հէր գաչ զուրուշ օլուր իսէ օլսուն, գէյմէթ վէ տէրէճաթը միւխթէլիֆէ իւզէրինէ, գօնթրաթօ խարճը ալընմաեէպ, պէհէր սէնէ, վէ պիր սէնէտէն նօգան միւտտէթի իչին, վարագաեը սահիհէ պահասընտան մաասա, ալէսսէվիյէ, պէշ զուրուշ գայտիեէ ալընաճագ տոր։

20. Խան, վէ չիֆթլիք միսիլու թօբտան իճար, վէ գօնթրաթօեա բապթ օլունան մահէլլէրին միւսթէէճիրլէրի թարաֆընտան, բարչա բարչա ախէրէ իճարընտան, գօնթրաթօեա բապթը լաղըմ կէլիր իսէ տէ, մատամ քի, էվվէլճէ թօբտան գօնթրաթօեա բապթ օլունալագ խարճը ալընմիշ տոր, արթըդ թէքյար միւսթէէճիր թարաֆընտան բարչա բարչա ախէրէ իճարընտա խարճ թալէպ օլունմասարագ, եալընըզ վարագա պահա ալընաճագ տոր։

21. Միւսթէէճիրէ, ատաթ վէ նիզամաթը պէլէտիյէ, յէ թէվֆիգ հարէքէթ իթտիրիլմէսի, ումուրու զապթիաեա միւթաալլիգ մէվատատէն օլուզու կիպի, սահիպ միլք իլէ պէյնլէրինտէ միւնազատ օլան մուդավէլէեի թէմամը յլա իճրա իթմէմէսինտէն տօլաեը, սահիպ միլք թարաֆընտան վուգուս պուլաճագ չիքեաեէթի իւզէրինէ, չէրայիթի մուդավէլէնին իճրա իթտիրիլմէսի տախի, Պապը Զապթիյէեէ աեիտ ումուրատան տոր (*)։

Ֆիյ, 6 շաբան, սէնէ 1284

Մէմուլէթի մահրոսէյի Շահանէտէ ճարի օլան ֆիրաստանա մաղտէսի էշէն, ալինմաշ սէֆէր թարիխինտէ եաբը լան նիզամն Բոռոդէյ էնէ, պու տէրէք ֆիհէտէտէն ֆարբալարընը լան պաղը ռոսուլ ու ֆէթհէյի ֆիրիզմանդն լայիհ պրը։

ՄԱՏՏԻ 1. Տէվրի շէրի իլէ իտտանէ վէ խթիտանէ օլունան մալի իթամընն, վէ գույրուգլու թապիը օլունան սէնէտի համիլ օլան սարրաֆանընն իգրագ իյլէտիքլէրի ագճէնին ֆայիզլէրի հագդընտա մէվզու օլան նիզամաթ պիլ խթիխանա, սայիր չունուն պունուն իգրագ իյլէտիքլէրի ագճէլէրին կիւզէշլիէսի, շէհրիյէեէ եիւզտէ պիրի թէճավուզ իթմէմէսի, ալթմշ սէքիզ սէնէսինտէ նէշր օլունան նիզամ իճարընտան օլարագ, պունտան զիեատէ ֆայիզ իյլէթտիրիլմէք, տէվլէթճէ մէհնու տուր։

2. Ցային իլէ մէսեուն պէյնինտէ եարընընճի օլան սէնէտտէ, հատտը նիզամիսինտէն զիեատէ ֆայիզ մուդավէլէսի միւնտէրիճ օլուզու սուրէթտէ, իչպու մուդավէլէ, մէհաքիմի թիճարէթտէ միւթեազզիր թուքուլմաեընը, հատտը մէզքուրէ թէնզիլիտիրէճէք տիր. վէ ֆագաթ, պալէատէ զիքր օլունան միւրապահանիզամընն, մէմալիքի Մահրուսէտէ նէշրի թարիխի օլան պին իքի եիւզ ալթմշ սէքիզ սէնէսինտէն մուդատտէմ վուգու պուլան խթիգրագաթտա, եիւզտէ պիրտէն զիեատէ ֆայիզ մուդավէլէ օլունմուշ օլուզու թագտիրտէ, թարիխի մէզքուրէ գատար, մուդավէլէ վէ սէնէտտէ մուայնէն օլան կիւզէշթէ, թէմամիյլէ հիսսայ օլունաճագ, վէ օրթարիտէն սոնրասը, միգատարը նիզամիսինտէ թէնզիլ դէլընաճագ տոր։

3. Հատտը նիզամիսինտէն զիեատէ կիւզէշթէնին միգատարը, տէյն սէնէտինտէ միւսերրահ օլմաեարագ, ըէսի մալէ զամմ օլունուպտա, մէտեուն թարաֆընտան տէլայիլի մագդուլէ, եանի, սէնէտ վէ եա մէքթուպ, վէ եախօտ միւթէպէր տէֆթէր իպրագ իլէ, վէ եախօտ տայինէ եէմին թէբլիֆի իլէ, զիեատէ կիւզէշթէնին ըէսի մալէ զամմ օլունմուշ օլուզու ինտ էլ մուհաքէմէ սապիթ օլուր իսէ, օլ հալտէ, մատտէյի աթիյէեին ահքեամընա թէվֆիգան մուամէլէ իտիլէճէքտիր։

4. Տէյնի միւթէզամմին սէնէտ, վէ մէտեուն պէյնինտէ ճէրէեան իտէն մուհասէպէտէն նէշէթ իթմիշ իսէ, մուհասէպէյի մէզքուրէնին պէտի թարիխինտէն, վէ էկէր մէզքուր սէնէտ թէճտիտի տէյն միւլապէսիյլէ, եանի ադտէմճէ մէտ-

(*) Սահիպ միլքին ըիզասը օլմասըդճա ֆէզասընը, Քիթապ իւլ իճարէ ֆէսխ իթմիշ տիր։

(*) Շերայիթի մուդավէլէնին իճրա իթտիրիլմէսի, ուսուլու ճէտիտէ իճապընճա, Պապը Զապթիյէեէ աեիտ օլմաեընդ, Տէրիսաատէթտ Տիվանը ահքեամը ատիյեէյ, վէ վիլաեաթտա հիւքիւմէթի մահէլլիյեէյ աեիտ տիր։

ԻԼԱՆԱԹ

ԳԱՆ ԶԱԱՖԷԹԻ

ՍԸԹՄԱ, ՍԻՆԻՐ ԽԱՍԹԱԼԸԳԼԱՐԸ

Վիէննա էքզբոզիսիոնունտա Տէբլոմ ոը Մէրէի Եանի Թահսին չէհատէթնամէսի գազանմըշ օլան

ՎԻԷՆ ՏԷ ՊԷԼԼԻՆԻԻ

Նամ Գինէֆնուը վէ Գոլոմոլու չարապ

Իշպու գուվվէթ վիրիճի, չէվիրի վէ սինիրլէրի թէսքին իտիճի չարապ, սըրաճաեա տայիր օլան էմրազը, սրթմաեը, սինիր խասթալըգլարը, էսկի իսկալը, ըէնկսիզլիկի, վէ գանտաքի ֆէսատը թէտավի էյլէտիկի կիպի, իսթիմալի, չօճուգլարա զայիֆ գատընլարա, իսթիեարլարա, վէ կէրէք խասթալըգտան, վէ կէրէք պաշգա սէպէպլէրտէն իւէրի կէլէն զայիֆլիքլէրէ տիւշար օլանլարա, պիր սիրէթի մախսուսսէաէ ֆայիտէլի տիր։

Բարիստէ, ՖՕՊՈՒՐԿ ՍԷՆ-ՏԸՆԻ տէ 90 նիւմէրօտա էճզաճը։

ԱՏՀ. ՏԷԹԱՆ

Վէ Ֆրանսանըն վէ մէմալիքի էճենէպիյէէնին պիլճիւմլէ էճզախանէլէրինտէ։

ՏԻԳԳԱԹ ԻՏԻ՛Ն, չիչէլէրին իւզէրինտէքի եաֆթատա, Ֆրանսա հիւքիւմէթինին միւհրիւ վէ Ժ. ՖԱԵԱՐ իմզասը պուլունմասընա։

Շիչէսի 4 ֆրանգա տըր։

Աշխարհի զարմանալիքը։

Համաշխարհային Մազի Նորոգիչը։

ՏԻԿԻՆ Ա. Ը. ԸԼԼԻՆԻ

Իրաւունք ինքն իսկ գերածայր կատարելութիւն, որով ամէն անգամ որ ուզուի կրնայ մազերը իրենց առջի գեղեցկութեանը դարձուիլ ու իրենց թարմ գոյնին ու փայլին վերածուիլ։ Կընորոգէ մազերուն կենդանութիւնը, ոյժը և աճումը ու։ Ծուռուով մէկդի կ'ընէ թեփը։ Ընոման նորոգիչէ մազերու, և բուրումը մընուի զմայլելի և առատ։ Գլխաւոր մթերանոցը (114 and 116, Southampton Row). Լոնտոն է Նոյնպէս Փարիզ ու Նիու Եօրք։ Կը վաճառուի ամէն սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգլիացի դեղագործներու քով։

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԾԱՂԿԱՓՈՒՆԿ.

ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՐՄՆՈՑ ԳՈՑԸ

ՄԻՇՏ ԾԱՂԿԱՓԹԻԹ, ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ։

Մի՝ակ փորձ մը բաւ է համոզել ամէն Տիկին որ այս ծաղկները կը գերազանցեն ուրիշ որ և է ջուր երեսի փոշի։ Տրանի մը վայրկեանի մէջ երեսի, վզի, թեւերու և ձեռքերու քնքուշ փափկութիւն և մարմարիոնի ճերմկութիւն, հանդերձ լիլակի և վարդի անոյշ գունովն ու հոտով։ Մէկդի կ'ընէ թեփը, երեսի ցանը արևայրուքը, և ամէն բրոութիւն և բիծ։ Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Փարիզ ու Նիու Եօրք։ Կը վաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգլիացի դեղագործներու քով։

ԿԵԱՆՔ, ԵԱՀՈՒՄՆ ԵՒ ԳԵՂ ՄԱԶԵՐՈՒ։

Մ՝ԷԼՐՈՉ

ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԷԿ ՀԱՏԻԿ ՆՈՐՈԳԻՉ.

Իր մէջը կը բովանդակէ ամէն յատկութիւն որով առատ մազ մը, որ "Ընութեան գեղեցիկ Պսակն" է, կրնայ պահպանուիլ ու նորոգուիլ։ Մ՝էլրոչը ներկ չէ։ Մ՝էլրոչ գործածէ, երբ որ մազերու դէմը ճերմակ իյնայ կամ ճերմկին։ Մ՝էլրոչ գործածէ, երբ որ մազերդ սկսին թափիլ, և կամ երբ որ թեփոտին։ Կը վաճառուի երկու չափ շիշով, ամէն դեղագործներու քով և անոյշ իւղագործներու։ Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114, Southampton Row). Նոյնպէս Փարիզ ու Նիու Եօրք։

☞ Տիկին Ա. Ը. Ընլինի "Համաշխարհային Մազի Նորոգիչը" "Հարսանիքի Ծաղկափունջը" և "Մ՝էլրոչ Մազերու Նորոգիչը" կը վաճառուին։

Պալէատէքի սաչ սուեու, վէ եիւզոէքի լէքէյերի չըգարան սու, վէ սաչլարը ուզատան վէ չօզուլատան սու Պէյօղլունտա Տօղրու եօլատա վագը Գանճիւք պիրատաէրլէրին Ինկիլիզ էճզախանէսի նամ էճզախանէսինտէ վէ Գալաթա Եիւքսէք գալտրրըմտա, Մ. Էտմոնտ Գարուատանը Ինկիլիզ մաղազասընտա պուլունմագտա տբրլար։

VÉRITABLE LIQUEUR BÉNÉDICTINE

Ֆրանսատա քեսին ՖԷԴԻԱՆ նամ մանասթըրտա թէրթիպ օլունան մէշհուր ՊԻՆԷՏԻՐԹԻՆ նամ

Նէֆիս, սինտիրիճի, գուվվէթ վիրիճի, վէ իշթահ աչըճը իչի ՏԻՒՆԵԱՆԸՆ ԷՆ ՆԷՖԻՍ ՄԻՒՍԻՔԻՍԹԸ ՊՈՒ ՏԸՐ

VÉRITABLE LIQUEUR BÉNÉDICTINE
Brevetée en France et à l'Etranger.
A. Legrand aîné

Հէր վագթ, չիչէնին ալթընտա մէկդիր մանասթըրըն տիրէքթօրունուն իմզասըյլա միւսմկի շուէթիքէթին պուլունմասընա տիգ. ՀԱ դաթ իսիլմէլի տիր։

Իշպու ՎԷՐԻԹՍՊԼԸ ԼԻՔԻՈՐ ՊԻՆԷՏԻՐԹԻՆ նամ իչկի, ԻՍԹԱՆՊՈԼՏԱ, ՄԷՏԻՐԻ վէ գումբանէնրն, վէ Ֆ. ԱԼԻԷՔԵԱՆԸՆ էճզա մաղազալարընտա, վէ ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՃԷՆԵՕ նամ գահվէխանէտէ, վէ ՊԷՅՕՂԼՈՒՏԱ Լիւքսէնպուրկ գահվէխանէսի, վէ ՎԱԼՕՐԻ չէքէլլիմէճի տիւքքեանը, ՊԻԼԼՕՐԵԱՆ վէ գումբանեա իլէ, ՖԷՃԷՆՈՒԱՏ, Լ. ԼԱՆԸՍԷՆՍ, Ս. ԲԱԲԻ, Հ. ՏԷՖԻԻԺԻՍ, վէ Ռ. ՕԶԻԷՐԻՆ մաղազալարընտա, վէ հէր պիւեիւք մաղազատա պուլունուր։

ՄԱՃԱՐԼԸ

Վիէննատա վագը ֆապրիգամբզտան պու տէֆա ախզ էյլէմիշ օլտուղումուզ

ՔԻԻԼԼԻՅԵԷԹԼԻ ԷՄԹԱԱԵԸ

մաղազամբզտա գօեաճագ մահէլլիմիզ պուլունմատըզընա մէպնի, էմթաաեը մէզքիւրէեի չարաւգ սաթրպ վէ էլաէն չըգարմագ իչին, ֆիեաթլար իւզէրինէ ԵԻԻԶՏԷ ՕԹՈՒԶ սգօնթօ իթմէկէ մէճպուր օլմուչուզ տուր։

ՊՈՒ ՍԳՕՆԹՕ ԻԻԶԷՐԻՆԷ, ՇԻՄՏԻ ՄԱՂԱԶԱՄԸԶՏԱ

25 ղրշ-ա էրքէք իչին պիր բանթալօն
85 » » » » բարտրսիւ
105 » » » » գօսթիւմ (չաքէթ, եէլէք, վէ բանթալօն)
25 » վէ պիր թագըմ ուֆագ չօճուգ էյլիսէսի ֆիրուէթի օլունմագտա տբր։

ՄՃԱԱՐԼԸ A L HONGROIS ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Պահչէ գարբուսունտա Շէյխ իւլ Իսլամ խանը ալթընտա Ն։

1878 ՍԷՐԿԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻՆՏԷ ԱԼԹՈՒՆ ՄԻՏԱԼԱԵ ԳԱԶԱՆՄԸՇ ՕԼԱՆ

ԿԱԶԷՕԶ իչկիլէր հաղբրլամաղա մախսուս

ՊԻՐՊԻՐԻՆԷ ՄԷՐՊՈՒԹ ՄԱՔԻՆԱԼԱՐ

Իշպու մաքինալար իլէ, օ տը սէց լիմոնաթա, սօտա սուեու, քէօքիւրիւր, չարաւ վէպիրա եարըլապիլիր։

Մէչրուպաթը մէզքիւրէնին չըգարրըմասընա մախսուս պունլարտան պաշգա, իչի կիւմիւշ եալտըզը մաքինա եօգ տուր։

Քիւչիւք վէ պիւյիւք մանիալը ֆէֆնալար եէրլէրինտէ միւհքէմ օլուպ, գօլայըգլա թէմիզլէնէպիլիր։

Ժ. ՀԷՐՄԱՆ—ԼԱՇԱԲԷԼ ֆապրիգասընըն չիմոքքի սահիպլէրի, միւհէնտիս վէ ֆապրիգաթէօր

Ժ. ՊՈՒԼԷ վէ գումբանեասը թարաֆընտան իսալ օլունմուշ տուր։
31-33 ՐԻԻ ՊՈՒԱՆՕ (Պուլվար տ'Օրնանօ, 4—6) Բարիզ։
Թարիֆա քեաղրտը թալէպ օլունտուգտա մէճճանէն կէօնտէրիլիր։

ASTHME

ԹԻԻՊ ԼԸՎԱՍՍԷՕՐ նամ պիր նէվ սիկարալար նէզլէյի, կէօքիւս թըգանմասընը, նէֆէս գըսըլմասընը վէ հէր նէվ նէֆէս պօրուլարը խասթալըգլարընը թէտավի իտերլէր։ Ֆիեաթը Ֆրանսատա 3 ֆրանգ տըր։

NEVRALGIES

Սարա խասթալըգը տօղթօր ԳՐՕԻԻՆ ԱՆԹԻ-ՆԷՎՐԱԼՃԻԻ թապիր օլունան հապլարը իսթիմալ օլունտուգտա անինտէ քէսիլիր։ Ֆրանսատա գուքուսու 3 ֆրանգ տըր։

Մէրքէզի, ԲԱՐԻՍՏԷ ՄՕՆՆԷ սոգաղընտա Ն. 23 պիրինճի սընըֆ էճզաճը վէ քիմեակէր Մ. ԼԸՎԱՍՍԷՕՐԻՆ մաղազասը տըր։ Իսթանպոլտա Մ. Վ. Գասապեանընն էճզա մաղազասընտա, վէ Իսքէնտէրիյէտէ Մանեան վէ Գօմբ-ընն մաղազասընտա վէ հէր պիւյիւք էճզախանէլէրտէ պուլունուր։

Սարրաֆ ճէզաեիրլի օղլու միւթէվէֆա Մկրտիչին տէյնի միրիյեէսինէ մուգապիլ, մուգատտէմա խազինէյի մալիյեէտէն գապթ իտիլմիշ օլան էմլաքընտան Եէնիքէօյտէ վագը մա միւշթէմիլաթ պիր պապ սահիլխանէ, խազինէճէ մէվգբի միւզաեէտէեէ գօնուլմուշ օլտուղունտան, մէղքիւր սահիլխանէեէ թալիպ օլանլարընը, վէ մէմճուտ պուլունան խարիթասընը կէօրիւպ, մըգտարը արազի վէ էպնի եէսինէ էթրաֆընը մաալիւմաթ ալմագ իսթէեէնլէրին վարիտաթ իտարէյի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ իլէմէլէրի լազըմ կէլէճէկի իլան օլունուր։ 2—4

Սէնէ 99 Ցունիս 23

Եունուն տիկէր սէնէտի օլուպ տա, ինգրզայի վատէտէ, զիեատէ կիւզէշթէ զամմըյլա, միւճէտտէտէն թանզիմ օլունմուշ իսէ, օլ հալտէ աթիգ սէնէտ թարիխնտէն եթիպարէն եիւրիւտիւմիւշ օլան ֆանիզտէն, մըգտարը ֆահիշինին նիհաեէթ օն սէնէլիկի թէնզիլ օլունարագ, գուսուրունուն թահսիլինէ հիւքմօլունաճագ տըր. վէ ֆագաթ, իշպու օն սէնէ միւտտէթ, միւրապահա ֆէրմանընըն թարիխի նէշրի օլան պին իքի եիւզ ալթմըշ սէքիզ սէնէսինի թէճավուզ իտէմէեէճէք տիր. վէ էկէր հիսապ օլունան իշպու օն սէնէլիք մըգտար ֆահիշ, բէսի մալ իլէ նիզամէն գապուլ վէ թասարիգ օլունան ֆայիզ մըգտարընտան ֆազլա զուհուր իտէր իսէ, իշպու ֆազլանընը, տայինտէն իսթիրտատը ճայիզ օլմաեաճագ տըր. հաթթա, տայինինին, եինէ օլ մէտեուսնտան, ճիհէթի սայիրէտէն տօլաեը տիկէր մաթլուպու օլա տախի, իշ պու ֆազլա, օլ մաթլուպա մահսուպ օլունամաեաճագ տըր։

Ե. Տային իլէ մէտեուն պէյնինտէ պիթ թէրազի հիսապ դաթ օլունուպ, բէս իւլ մալ վէ կիւզէշթէսի քեամիլէն թէէտիյեէ օլունմուշ օլան տէյն իչին, հատտը նիզամիսինտէն զիեատէ կիւզէշթէ ալընըպ վիրիլմիշ օլա տախի, իատէյի հիսապը, կիւզէշթէսինին թէնզիլի ճայիզ օլմաեաճագ տըր։

6. Կիւզէշթէտէն պաշգա, էհալիտէն սու պաշըրըգ տեիտաթը նամը, վէ նամը ախէրլէ ագճէ ալընմագ դաթիան մէմնու օլտուղունտան, պէօյլէ շէյլէր ալընմըշ օլտուղու թէպլէյեուն իտէր իսէ, հիւքիւմէթճէ գապուլ օլունմաեաճաղը կիպի, պատէղին, ախզընա ճիւրաթ իտէնլէրին հագգլարընտա, գանունէն իճրայի ճէղա գրլրնաճագ տըր։

Ճիյ 16 Շէվվալ, սէնէ 1280

ԻԹՈՄ ՆԻԶԱՄՆԱՄԷՍԻ ՏԻՐ

Մուճիպի թահրիր օլան թէրէքէլէր, քէմաքեան թարաֆը շէրի շէրիֆտէն, մահէլլէրի մէէմուրլարը մարիֆէթիյլէ թահրիր վէ ֆիրուսթ օլունուպ, թա ագճէ հուսուլինէ գատար, մուամէլաթը շէրիեէ վէ իճապիյեէսի, եինէ շէրի մէմուրլարը թարաֆընտան իճրա օլունաճաղընտան, վէ հէր նէ գատար, քիւլլիյէթլի թէրէքէլէրէ, նաղըր նասպը միւթատ իսէ տէ, էղմանը թէրէքէլէրէ թէգայեիւտ օլունմագտախի լազըմէտէն օլտուղունտան, պունտան պէօյլէ, թէրէքէեէ կէօնտէրիլէճէք քեաթիպ վէ մուհզիր, վէ մէէմուրինի սայիրէտէն պաշգա, պու տէֆա, պա իրատէյի Սէնիյեէ թէչքիլ գըլընան էմլալը իթամ նէզարէթի թարաֆընտան տախի, եէթիմի պուլունան քեաֆֆէյի թէրէքէեէ, մախսուս մէէմուր իրսալիյլէ, սաթրլաճագ էշեա իչին կիտէն քեաթիպ վէ մէէմուր ճանիպլէրինտէն, գարշըլըգը տէֆթէր թուվլարագ, մէթրուքեաթը գըյմէթի լայըգասընտա ֆիրուխթ օլունմասընա, վէ պիր կիւնա իրթիբեաղ վուգու պուլմամասընա, թէգայեիւտ վէ իհթիմամ օլունմասը,

Մուճիպի թահրիր օլան թէրէքէնին, գասամ՝ վէ սայիրէ մէէմուրլարը թարաֆընտան թէմհիր օլունմասը ուսուլի, քէմաքի իւս սապրգ իճրա օլունաճագ իսէ տէ, պունտան պէօյլէ վուգու պուլաճագ վէ ֆիեաթա մալիւմաթ հասըլ օլմագ իչին, ճանիպի թահաֆիզուտան, պէհէր կիւն, իթամ նէզարէթի թարաֆընտան ժուրնալը կէօնտէրիլմէսի, թահրիր վէ պէյ օլունմագտա օլան մուխալէֆաթըն էքսէր զիմէմաթը չունտա պունտա ուզաեըպ գալարագ, վէրէսէ վէ իթամա սուուպէթ վէ զատրը մուճիպ օլմագտա իտուկինէ, պատէղին հէր նէ մահէլլտէն թէրէքէ թահրիր օլունուր իսէ, պիմէմաթընըն թահսիլի, իւչ մահտա խիթամէթզիր օլմասընա, մէէմուրլարը թարաֆընտան իգտամ վէ դայրէթ օլունուպ, նիհայէթ տէօրթ մահը թէճավուզ իյլէտիկի հալտէ, հէր քիմին զիմմէթինտէ իսէ, դապիթի վէ ամիրի թարաֆընա պիլիֆատ, մարիֆէթիյլէ թահսիլինէ իթթինա գրլրնմասը,

Թէրէքէտէ զուհուր իտէն նուգուտ իլէ ֆիրուխթ օլունան էշեանընն բիշինան ալընաճագ էսմանը, թէրէքէնին արգասը ալընըպ թագսիմ օլունճաեա տէկին, ուսուլի ճարիյեէսի վէճ՝ իլէ, բէսիտի մուգայեիտի թարաֆընտան հընգիզ օլունուպ, վէ պու մագուլէ բիշինան ալընաճագ թէրէքէ էսմանը, մուհզիր վէ սայիրէ եէտինտէ թէվգբի օլունմաեարագ, վուգու պուլան բէսիտաթ, վէ հէր կիւն դասսամ էֆէնտի հուզուրունտա բէսիտի մուգայեիտինէ պիթթէսլիմ, սանտըղընա վագ օլունարագ, թէրէքէ էսմանընընը, չունուն պունուն եէտինտէ գալմամասընա, թէգայեիւտ վէ իհթիմամ օլունմասը,

Թէրէքէ թահրիրի, շէրի շէրիֆ մէէմուրլարընա մէֆվուզ օլտուղու միսիլլու, էմմալը իթամէն իտանէ վէ իսթիտանէսի տախի, էմմալը իթամ նէզարէթինին մէէմուրիյեէթի մախսուսէսինտէն օլտուղունտան, պատէղին զուհուր իտէն թէրէքէ, սատրլինի ազամ հազարաթը թարաֆլարընտան, վէ մէհաքիմի սանիրէտէն թահրիր օլունարագ, էմվալը մէթրուքեաթ, ուսուլի շէրի

ՍԱՐՐԱՖԻԹԵԼԻ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ում. յունիս 27 ազմ. գբ. քէսիք	12·20
» » յունիս 28 սպհ. աչ.	12 04
» » Էն եիւքսէք	12·05
» » Էն աշաղը	12·05
» » Սաաթ 6 տէ	12·20
1863 Իսթիգ. (Մութօն) 6 % ֆ.	72-
1865 » » 6 % ֆ	67-
1869 » (Բիլնար) 6 % ֆ.	57-
1872 » (Պօն տի Թրէզօր	20-1/4
1873 » (Բիլնար) 6 % ֆ.	54-
Մըսըր իսթիգրազը պիրլէշմիշ (Գ.Ֆ.)	80-02
Ռումէլի չըմէնտիֆէր	53-
Ըչբոր » դուրուշ	-
Հէվալէսիզ »	45-
Ազէլ ֆայիզի %	9-

ԱԳՈՒՕՆԼԱՐ ՖԻՑԱԹԸ

Գրէտի ժէնէրալ 6 %	6-37
Սօսիէթէ ժէն 6 %	4-32
Իսթանպոլ Պանգասը	8-14
Սօսիէթէ Օթման	4-13
Թրամվայ 5 % (Գ. Ֆ.)	515-
Լավրիօմ (մատէն)	170-

ԱԳԱԶԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանը լիրասը 100 ղրշաան Ղ. Ֆ.	
Ինկիլիզ լիրասը	110 07
Ֆրանսայ ալթունու	87-26
Բելգ	90·02
Գրեմից ալթունու	51-15
Պէեաղ մէճիտիյէ	108-09
Մէթալիք	101-20
Պէշիք	105-10
Ալթըլըգ	103-35
Պագըր	680-
Գարպոն գայիմէսի դաբիք	926-
Գայիմէ	1060-

ԵՎՐՕՊԱ ՊՈՐՍԱԼԱՐԸ

	Բարիս, 9 յուլիս
Ֆրանսայ ֆոնտասու 5 %	108-50
» » 3 %	78-60

Էսհամը Ումումիյէ աչըլմը	10·90
» » գաբանտը	11-87½
1865 Իսթիգրազը	66-
1869 »	57-
1873 »	53-
Ռումէլի չըմէնտը. Թահվիլա	53·75
Օսմանը Պանգասը	732-50
Գրէտի Լիոնէ	553-75
Գրէտի Ֆոնսիէ	1282-50
Լիոն չէհրի ազսիօնլարը	1420-
Սիւէյիշ գանալը »	2560-
3 % Ֆայիզի Ռուս իսթիգ. (1877 92-1/4	
Ռուսիանընն Շարք իսթիգրազը	-
Իթալիա ֆոնտասու	90-25
Մըսըր իսթիգ. պիրլէշմիշ	333-75
Իսբանեա խարիճի իսթիգրազը	62-7/8
Մաճար իսթիգրազը (ալթուն)	101-3/4
6% Ֆայիզի 1877 Եունան իսթիգ.	
Լոնտրա իւզէրինէ Գամպիո	25-29

Լոնտրա 9 յուլիս

Ինկիլիզ ֆոնտասու	106-7/16
Էսհամը Ումումիյէ աչըլմը	10-3/4
» » գաբանտը	10-1/4
1865 Իսթիգրազը	13-1/2
1869 »	11-1/2
1871 »	71-1/2
1872 (Պօն տի Թրէզօր)	19-
1873 »	10 1/2
Տէվլէթի Ալիէնին 1877 իսթ.	86-7/8
Օսմանը Պանգասը	21-1/4
Ռուսիա իսթիգրազը 1873	85-1/4
Մըսըր իսթիգրազը պիրլէշմիշ	69-1/2
» իմթիեազը (չըմէնտը.)	93-
Տաիրա սանիկէ	68-3/4
Մըսըրըն Ոչիլիտ իսթիգրազը	91-1/2
1877 Մաճարիսթան էսհամը	100-1/4
Բարիզ իւզէրինէ գամպիո	25-50

Վիէննա, 9 յուլիս

Լոնտրա իւզէրինէ գամպիո	120-10
Էսհամը Ումումիյէ	-
Ռումէլի տեմիր եոլ թահվիլաթը	24-